

14. ÉVFOLYAM 1. SZÁM
2017. MÁRCIUS 30.

VASI ÉPÍTÉSZ ÉS MÉRNÖK

MEGÚJUL A MAGYAR MÉRNÖKI KAMARA TOVÁBBKÉPZÉSI SZABÁLYZATA

Szimandel Dezső

okl. építőmérnök

A Magyar Mérnöki Kamara 2014-től új továbbképzési rendszert vezetett be, az addigi „pontgyűjtős” szakmai továbbképzést felváltotta a kontaktóadásokon való részvétel.

Ekkor kerültek ki a szakmai továbbképzésre kötelezettek köréből a felelős műszaki vezetők és a műszaki ellenőrök.

Az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről szóló 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet új alapra helyezte a szakmai továbbképzések rendszerét. Az új rendelet értelmében a kamara maga alakíthatta ki a továbbképzés rendjét és módszerét, melynek a kereteit a Továbbképzési Szabályzatban fektette le.

Tekintettel arra, hogy a szabályzat hatályba lépése óta már több év eltelt, valamint 2017 év elején módosított kormányrendelet értelmében a szakmai továbbképzés rendszerre ez évtől újra kiterjed a műszaki ellenőrökre és felelős műszaki vezetőkre, szükségessé vált a szakmai továbbképzés rendszerének átfogó felülvizsgálata. A Továbbképzési Szabályzat módosításának normaszövege elkészült, ennek elfogadása folyamatban van.

A módosítás a szabályzatnak csak azokat a pontjait érinti, melyeknek a módosítása feltétlenül szükséges volt, a változatlanul maradó rendelkezések ugyanakkor természetesen automatikusan kiterjednek a műszaki ellenőrök és műszaki vezetők képzésére is.

Ennek megfelelően az új képzések esetében is:

– A képzéseket ugyanúgy a területi kamarák szervezik a szakmai tagozat törzsanyagok alapján.

– A képzésen évente egyszer kell részt venni.

– A több szakterületen is jogosított kollégáknak a teljes ötéves ciklus alatt minden

szakterületen legalább egy képzést kell teljesíteniük.

A tervezői/szakértői és műszaki ellenőri/műszaki vezetői engedéllyel egyaránt rendelkező mérnökök szabadon választhatnak a kétféle képzés között, ezzel az éves képzési kötelezettséget teljesítik.

2016 folyamán az MMK Elnöksége megbízásából Feilné Győry Zsuzsanna elnökségi tag és Csohány Kálmán elnöki tanácsadó végiglátogatta a képzéseket szervező területi kamarákat, (így természetesen a Vas Megyei Mérnöki Kamarát is) hogy összegyűjtsék a szakmai továbbképzések szervezésével kapcsolatos feladatok végrehajtása során felmerülő problémákat, tapasztalatokat, valamint felmérjék a megyei sajátosságokat.

A szakmai továbbképzések tematikáját, illetve törzsanyagait a tagozatok alakították, illetve dolgozták ki. A továbbképzés hat, 45 perces előadásból tevődik össze. A területi kamarák javaslata alapján a korábbi szabályozás a következők szerint módosul:

Az összesen 6 × 45 perces szakmai továbbképzés tematikájának minden esetben kötelező eleme a szervező által kiválasztott törzsanyagok oktatása, legalább 4 × 45 perces időkeretben. A törzsanyag oktatásának az interaktivitás biztosítása érdekében tartalmaznia kell szakmai vita, kerekasztal vagy műhelymunka lebonyolítását is. Legfeljebb 2 × 45 percben a továbbképzési nap programjába illeszthető az adott szakterületen alkalmazott új termékek és technológiák bemutatására felkért vállalkozások (ipari partnerek) előadása. A 2 × 45 perces időkereten belül lehetőség van 1 × 45 percben az adott szakterülethez kapcsolódó megyei sajátosságok bemutatására is.

Fontos a szabályzatnak az a kiegészítése, amely a továbbképzés elmulasztása esetén alkalmazott jogkövetkezmények esetén pontosítja a pótlás intézményét:

„A szakmagyakorlási tevékenység folytatásának megtiltása esetén a szakmagyakorló feladata, hogy az elmulasztott képzést az előírt határidőn belül pótolja. A szakmai továbbképzés esetén a pótlásra is irányadók a

8. § előírásai. A pótlásként teljesített képzési alkalom a szakmagyakorlót nem mentesíti az adott évben egyébként teljesítendő szakmai továbbképzés követelménye alól.”

Itt joghézag volt, ez a kérdés eddig nem volt szabályozva, a területi kamarák titkárai nem tudták kezelni az ügyet, mindenki a saját belátása szerint hozta meg, vagy nem hozta meg a döntéseit.

Az új Továbbképzési Szabályzat elfogadási határideje 2017. április 13. Ezután felkerül a kamara honlapjára, ahol mindenki számára hozzáférhető lesz, és ki-ki maga olvashatja és értelmezheti a rá vonatkozó részeket.

A szakmai továbbképzések szervezése és lebonyolítása a területi kamarák hatáskörébe tartozik. Itt Vas megyében 2017-ben továbbképzést tervezünk közlekedési, tartószerkezeti, vízgazdálkodási, épületgépészeti és elektrotechnikai szakterületeken.

Mi a kisebb taglétszámú kamarák közé tartozunk, így sajnos minden tagozathoz tartozó kollégának nem áll módunkban helyben továbbképzést ajánlani. Ennek egyszerűen anyagi oka van, egy adott továbbképzési nap 20-25 fő részvétele esetén rentábilis. Ahol ennél kevesebb jelentkező várható, ott gazdaságossági okokból nem tudunk továbbképzést indítani. Nagy segítség a szervezéshez, ha van szakcsoport. Ennek hiányában nehéz a törzsanyagok közül olyat választani, ami érdekes a mi tagjaink számára. Fontos lenne, ahol megvan a megfelelő létszám, ott legyen szakcsoport!

Azon kollégáink, akiknek itt helyben nincs továbbképzés a kamara honlapján tájékozódhatnak a szakterületüknek megfelelő továbbképzésekről (időpont, hely, fizetendő összeg): <http://mmk.hu/szolgaltatasok/tovabbkepzes/naptar>. Itt hónapos bontásban valamennyi továbbképzés szerepel, és lehetőség van online jelentkezésre is.

Titkárságunk figyelemmel kíséri a továbbképzések teljesítését, az idő múltával figyelemfelhívó e-mailt kapnak azok, akik még nem vettek részt továbbképzésen.

Mindenki számára eredményes, hasznos továbbképzést kívánok az idei évre!

KÖZ-TÉR
ÍGÉREM, MOSTANTÓL ...

4-5

6

MÉRNÖK PORTRÉ
HORVÁTH GYULA VLADIMIR

EZ TÖRTÉNT
KÖZLEKEDÉSI MUNKAÉRTEKEZLET

8

10

MÉRNÖK PORTRÉ
VARGA LAJOS

EZ TÖRTÉNT
VIZES KETTŐS

12

14

ÉPÍTÉSZ PORTRÉ
SZILY ADRIEN

MÉRNÖK PORTRÉ
CZAP ATTILA

16

18

ELŐTTÜNK JÁRTAK
IFJ. VASS BÉLA ÉPÍTÉSZMÉRNÖK

RÖVID HÍREK - HÁZUNK TÁJA

21

23

BÁL 2.0

ÍGÉREM, MOSTANTÓL (MAJD NEM) MINDEN MÁSKÉNT LESZ...

Kiss Albert
okl. építészmérnök

Mint ahogy az már várható volt, 2017. január 1-jétől ismét jelentős változásokkal kell ismerkednünk, sőt alkalmazni azokat, vagy alkalmazkodni hozzájuk. A kötelező felelősségbiztosítást már tudtuk. A 300 m² alatti lakóházzal kapcsolatos naplós bejelentés meglévő épületekre, azok bővítésére, átalakítására vonatkozó kiterjesztése is már ismert volt. December 28-án jelent meg a 482/2016. Kormányrendelet az „Egyes kormányrendeleteknek az egyszerű bejelentés körének kiterjesztésével és az építésügy területén érvényesítendő bürokráciacsökkentéssel összefüggő módosításáról.”

A szakmagyakorlókat érintő legfontosabb változások:

Az építésfelügyeleti bírságokról szóló 238/2005.(X.25.) Kormányrendelet

Módosult, változott az 1.sz. melléklete, vagyis változtak a bírságtételek, kibővült a bírsággal járó cselekmények sora... Belépett a tervezői művezető is a „suhénthatók” körébe. Igaz, csak adminisztrációs baki esetében bírságható.

Az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX.15.) Kormányrendelet

A rendelet módosítása húsz paragrafussal történt. Ezek között vannak törlések, megfogalmazás-változások, de vannak bővebb szövegű módosítások is.

A legfontosabb, hogy gyakorlatilag törölték a kiviteli terv tartalmi követelményeit ismertető 1. sz. mellékletet a következők szerint: „A kivitelezési dokumentáció munkarészeit a felelős tervező a Magyar Építész Kamara és a Magyar Mérnöki Kamara szabályzatainak figyelembevételével határozza meg.” A bökkenő csak az, hogy a MÉK nem rendelkezik ilyen szabállyal, csak mintatervvel. Az is még 2014-es... Ezt a MÉK honlapján közleményben is közölte, azzal, hogy a következő elnökségi ülésen (január. 13.) tárgyalja az átmeneti szabályozást, mely segíthet az ügyben. A végleges szabály-

zatot a következő küldöttgyűlés hivatott elfogadni. (Ha elkészül addig...)

Módosultak a kivitelezési dokumentáció meglétéhez kötött munkák paraméterei.

Változtak az e-napló nyitásának, zárásának egyes feltételei.

Az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásokról szóló 312/2012.(XI.8.) Kormányrendelet

Itt a legfontosabb és alapvető változás az 1. sz. mellékletet érinti. Ez az építési engedély nélkül végezhető munkák körét sorolja fel. Gyakorlatilag teljes egészében új. Pl. az 50 lm³ és 3,0 m magasságú építmények paramétereit 100 lm³-re és 4,5 m magasságra emelték. Vagy kikerült az épületek átalakítása, felújítása, helyreállítása részről a „tartószerkezet érintő” szóösszetétel. Ez azt jelenti, hogy ezentúl meglévő épületen engedély nélkül lehet, tetőt, földemet cserélni, új homlokzati nyílást kialakítani, stb....

Változtak az egyes statisztikai adatlapok, változtak az engedélyezési tervfajta egyes tartalmi követelményei is.

„Ez a lyuk nem lyuk...”

Néhány érdekes, figyelemre méltó jogértelmezési dilemma.

■ MÉK Tervezési Szabályzat 4.8 Tartószerkezeti tervek „Tartószerkezeti kiviteli terv készül az épület összetettségéhez és jellegéhez illeszkedő darabszámban, a tervező által szükségesnek ítélt léptékben és a 191/2009. (IX.15.) Kormányrendelet 1. melléklet II.2. pont szerinti részletezettséggel, amennyiben...” Ha a felsorolásban lévő paramétereket átlépi az épület az előzőek szerint teljes tartószerkezeti kiviteli terv szükséges. A tervhez „illeszkedő darabszám” vajon csak az ominózus szerkezetre vonatkozik vagy az egész épültre?

A darab az vajon csak egy-egy része az épületnek vagy példányszám?

■ Egyébként nincs az épületben semmilyen, a fentiekben hivatkozott paraméter, de: a fogadósínt, aljzatlemez hálós vasalású. És ugye pl. válaszfalat tart. Vagyis monolit teherhordó vb szerkezet...

■ 100 lm^3 -ig, 4,5 m magasságig engedély bejelentés nélkül építhetők egyes épületek. Pl: egy 6x6 m belméretű garázs. De! 191-es 22.§: „Kivitelezési dokumentáció alapján végezhető ... b)1 az az építési tevékenység – **ideértve az építési engedélyhez nem kötött építési tevékenységet** –, amely esetében

ba) **a tartószerkezet támaszköze 5,4 méter vagy azt meghaladja...**

Végül.

A MÉK elnöksége február 3-i ülésén a január 1-jei jogszabály változások miatt módosította novemberi állásfoglalását a szakági tervezők bevonásáról. 33 napra rá... közzétéve márciusban...

Az egyszeri vasutas jut eszembe, aki rosszul lyukasztotta ki a jegyet, majd ráírta: „Ez a lyuk nem lyuk...”

Legújabb infó: MÉK Küldöttgyűlés május 12-én. Talán tervezési szabályzat is lesz végre?

Ha jön az építésfelügyeleti ellenőrzés, felveszem a kesztyűt vagy az elhajgált eszközeimet

„A VEZETÉK TARTJA ÖSSZE A HÁZAT”

Díszkivilágítás, tamburaszó, tánc és röplabda – interjú Horváth Gyula Vladimírral

Gombás Mónika

Megtehetné, hogy naphosszat a fotelban ülve horvát televíziót néz, és több mint negyvenéves pályafutással a háta mögött láblógatva pihenget. Ám korántsem ez a helyzet: Horváth Gyula Vladimir tíz éve csak papíron nyugdíjas. Valójában dolgozik, még hozzá sokat, és jelentősnél jelentősebb beruházásoknál. Villamosmérnökként nemrég Bodányi Ödön-díjban részesült, ami plusz motivációt ad neki.

Villamosmérnöki pályáról álmodozott?

Egész más vonalra készültem. Gimnáziumba jártam Sárváron, és egyáltalán nem közeledtem a mérnöki szakma felé. De édesapám villanyszerelő volt, és fizikából is a villamossal kapcsolatos dolgok tetszettek legjobban. Fiatalon a szomszéd sráccal mi voltunk a nagy antennaszerelők. Ha valaki vett egy tévét, hozzánk jött, mi pedig alumíniumlá-

bast vittünk fel a tetőre, rákötöttük a fülére a madzagot, és máris bejött az osztrák tévé. Felvételiztem a Felsőfokú Épületgépészeti Technikum épületvillamos szakára. Sikertelenül bejutnom és bent is maradnom, ami gimnázium után nagy szó volt.

Hol kezdett dolgozni?

A technikum után a TANÉP-hez kerültem, ami egy nagyon jó iskola volt, remek tanítómesterekkel – mint Kovács Mihály, aki megszerettette velem az épületvillamossági és hálózati építési munkákat. Amikor elkezdtem dolgozni, felvételiztem a Pollack Mihály Műszaki Főiskola villamoshálózatok szakára, elvégeztem az erősáramú hálózatok és automatika szakot. Később világítástechnikai szakmérnöki képeztetést is szereztem, mert ez a terület is nagyon érdekelt. Vallom, hogy egy tervező akkor tud jól tervezni, ha részt vesz a kivitelezésben, én 19 évig a TANÉP-nél ezt csináltam. Alapítottunk is házon belül egy tervezői vgmk-t. 1989-ben elkerültem a SZÖVTERV-hez, itt is egy jó kollektíva alakult ki. Voltak fővárosi munkáink, például a Mátyás Pince felújítását én terveztem. Mellette magántervezőként is dolgoztam, Bognár László barátommal a millennium

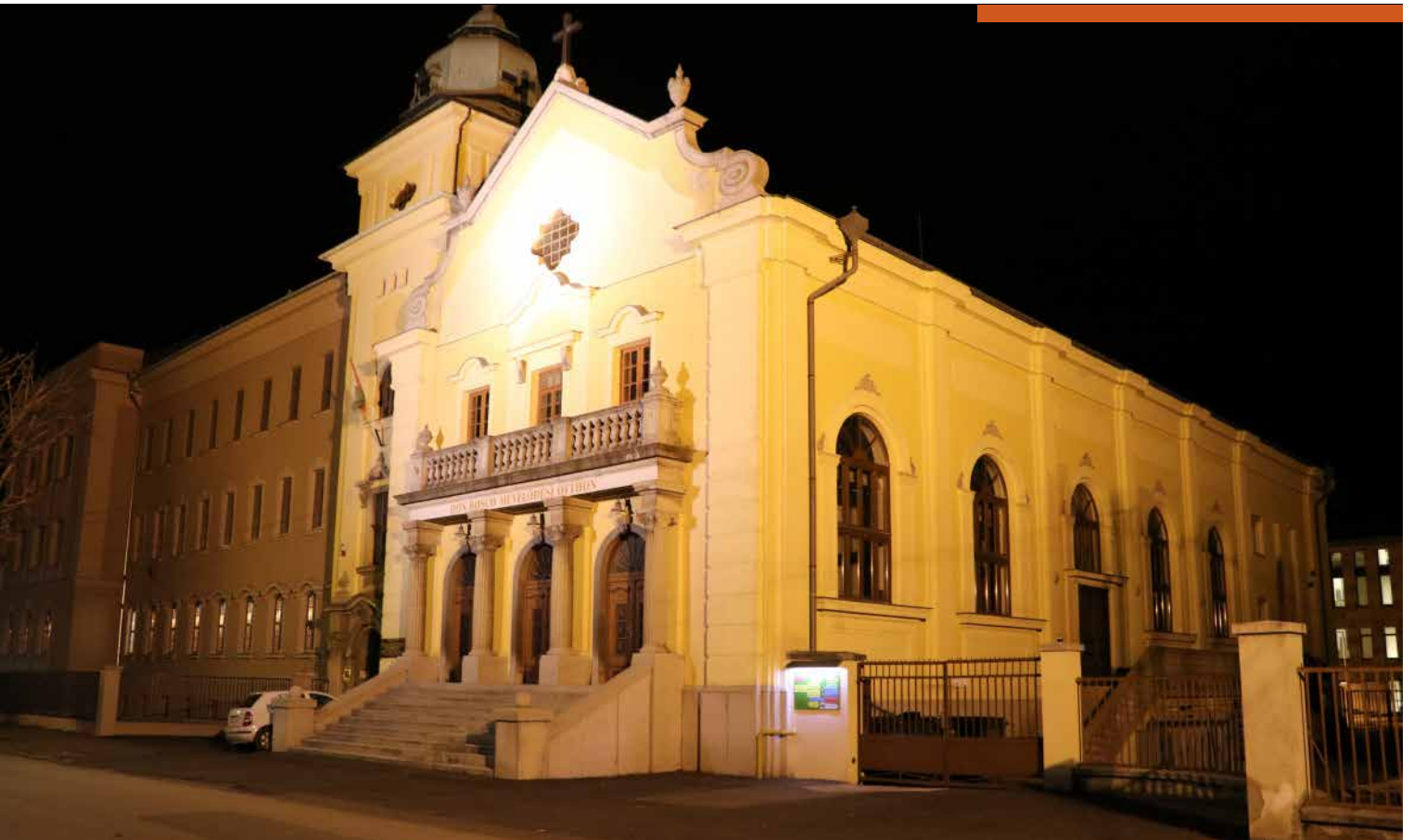
évében sok feladatunk volt: közel ötven Vas megyei és megyén kívüli templom kivilágítását terveztük, szobrok, parkok, közintézmények díszkivilágítását álmodtuk meg közösen. Benne voltunk a székesegyház tervezésében, a Megyeháza, a Don Bosco, a Szalézi templom, a Szent Márton-szobor díszvilágítási programjában. Egy jó világítási tervező nem papíron tervez, hanem kimegy a helyszínre. A vépi templom díszvilágításának fényvetőit például egy lovaskocsin tartottuk létrán állva, a lovak meg elindultak velünk... Már szövterves koromban hívtak az áramszolgáltatóhoz dolgozni, végül átkerültem az ÉDÁSZ-hoz. Területi mérnökként nagy beruházásokban vettem részt, közben műszaki ellenőri munkákat is végeztem, mert igény volt rá. Tíz éve nyugdíjas vagyok, de megszámlálhatatlan munkám lehetne, vissza is kell utasítani sokszor. Jelenleg két nagy projekt van: az uszoda és a Haladás Sportkomplexum. Amikor utóbbira felkértek, először gondolkodtam, de végül úgy éreztem, nagy szakmai kihívás ez nekem, és bele kell tennem, amit tudok. Dolgoztam a Savaria Múzeum, a Csónakázó-tó, az Óperint utca, az Iseum, a kórházi belgyógyászati tömb

Vezetékmagasság ellenőrzése 17-es vasútvonalon

Horváth Gyula Vladimir

A Don Bosco Művelődési Ház díszkivilágítása

és műtöbblock, a hangversenyterem, a sport-ház és a Mindszenty tér felújításának villamos-sági munkáinál. Műszaki ellenőrként enyém volt a kőszegi Jurisics tér és a vár, valamint a körmendi sportcsarnok felújítása. Elkészült a Szent Márton-templom előtti tér kivilágítási terve, a Berzsényi tér és környéke. Bognár Lászlóval együtt terveztük a Megyeháza, a Püspöki Palota, a Székesegyház, a Szombathelyi Törvényszék, a Szily- és a Berzsényi-szobor kivilágítását. Rengeteget tanultam vasutas kollégáimtól, amikor a soproni GySEV pályaudvar és a Szombathely-Zalaszentiván vasútvonal villamosításán ténykedtem.

Milyen hitvallást követett, követ a munkája során?

Nálam az együttműködés a fő szempont, és az, hogy közel legyek a kivitelezőkhöz. Most is minden reggel kimegyek az építkezésre, összegyűjtöm a véleményeket, beszélgetek a munkásokkal. A másik fő szempont a megrendelő igénye. Addig nem szabad nekilátni a tervezésnek, amíg nem tisztáztuk, hogy ki, mit, mire akar használni. Igyekszem az újdonságokat is követni mint a ledes technika vagy a megújuló energiák.

Hogyan fogadta a Bodányi Ödön-díjat?

Nagy megtiszteltetésnek tartom, hogy a mérnöki kamara rám gondolt. Nem számítottam rá. Amikor megtudtam, felajánlottam a díjat kollégámnak, barátomnak, Bognár Lacinak, aki decemberben ment el. Ő végül posztumusz kapott „Kiváló mérnöki munkáért díjat”. Re-

mélem, ez nem azt jelenti, hogy lezárul a pályafutásom. Amíg bírom erővel, egészséggel, szeretném csinálni a műszaki ellenőri munkát, és hasznosítani a több mint negyven év alatt összegyűlt tapasztalatot, rutint. Dolgoznunk kell a mérnöki szakma nagyobb anyagi és erkölcsi megbecsüléséért is. Zavar, hogy egy létesítménynél tervezőként általában egyvalaki van feltüntetve, ilyen nincs, egy ember nem tud épületet tervezni. Becsülöm az építész kollégákat, de a szakágiak mindig elfelejtődnek, pedig a vezeték tartja össze a házat.

Hol a helye az életében a horvát nemzeti ségi létnek?

Én már Magyarországon születtem, édesanyám volt horvát. Apám révén került ide, nem is tudott magyarul. Megélte a világháborút, és mindig óva intett, hogy ne mélyedjek nagyon bele a nemzetiségi létbe. A 90-es évek elején az ÉDÁSZ-nál Hergovich Vince kollégám és barátom motivációjára többször utaztam az anyaországba. Bekerültem a kórusba, aztán a szombathelyi és a megyei horvát önkormányzatba. Jelenleg a Szombathelyi Horvátok Egyesületének vagyok a titkára. Fő feladatom az anyaországi kapcsolatok ápolása és építése, én szervezem a kiutazásokat. Már nem csak énekelünk, de elkezdtünk tamburán játszani és táncolni is. Benne vagyok a röplabdában, játékevető és edzői papírt is szereztem. Szeretek fotózni, s hogy a szakmánál maradjak, utazásaim során rengeteg fotót készítek kivilágított középületekről.

Nagyfeszültségű oszlop cseréje a 17-es vasútvonalon

A KTE, MINT A KÖZLEKEDÉSI SZEKTOR KATALIZÁTORA

Tóthné Temesi Kinga

okl. építőmérnök

Kihelyezett vezetőségi ülést tartott a Közlekedéstudományi Egyesület (KTE) március 8-án a Szombathelyi MÁV Igazgatóság tanácskozájában.

A KTE az egyik legdinamikusabban fejlődő, az egész országot és a közlekedési ágazat valamennyi szakterületét lefedő szakmai civil szervezet. A KTE alapszabályában megfogalmazott céljai szerint segíti a közlekedési tudomány fejlődését, elősegíti a tudományos eredmények közzétételét és népszerűsítését, nemzetközi tudományos együttműködésekben vesz részt, felelős részt vállal a közlekedési szakma szakemberei közötti civil együttműködés elősegítéséből, részt vesz a közlekedési

kultúra fejlesztésében, helyes közlekedésre nevelésben és a közlekedésbiztonság növelésében. Mindezen célok csakis egy erős elkötelezettségű szervezet kitartó munkájával valósulhatnak meg, mely szakmai munkában a legfontosabb szerep a megyei területi szervezetekre és a szakmai tagozatokra hárul.

A közös célok megvalósítása, a szervezet belső kohéziójának erősítése és a közlekedési ágazat egyéb szereplőivel való együttműködés javítása érdekében a KTE vezetősége országjáró kihelyezett vezetőségi ülést tartott, melynek első állomása volt Szombathely. A rendezvénysorozat fővédnöke dr. Fónagy János miniszterhelyettes, az NFM parlamenti államtitkára, a KTE elnöke.

A március 8-i munkaértekezletnek a Szombathelyi MÁV Igazgatóság adott otthont, a házigazda szerepében Lukács György pályavasúti területi igazgató köszöntötte a meghívott vendégeket. A KTE Vas Megyei Területi Szervezete

több területen is szoros együttműködésben áll a szomszédos megyék területi szervezeteivel és a közlekedési vállalatokkal, ezért a vezetőségi ülés regionális rendezvényként került összehívásra, melyre meghívást kapott a Vas Megyei Mérnöki Kamara, a Magyar Közút NZrt., a GYSEV Zrt. és az ÉNYKK Zrt.

A jelenlévők tájékoztatást kaptak az egyesület országos szintű 2016. évi működéséről, ezévi tervekről, legfontosabb rendezvényekről, működésről, majd a Sopron Városi, a Zala Megyei és a Vas Megyei Területi Szervezet adott számot a tevékenységéről.

Dr. Fónagy János kitekintést adott a legfontosabb aktuális közlekedéspolitikai kérdésekről, a közeljövőben megvalósult és az előkészítés alatt álló, térségünket érintő leghangúlyosabb közlekedési fejlesztésekről, kiemelte a KTE és az operatív végrehajtásban résztvevő közlekedési vállalatok kölcsönös együttműködésének szerepét és jelentőségét.

Fónagy János államtitkár, a Közlekedéstudományi Egyesület elnöke és Lukács György, a MÁV szombathelyi területi igazgatója

Az egyik legdinamikusabban fejlődő szakmai civil szervezet a Közlekedéstudományi Egyesület

Mindannyian a közlekedésért dolgoznak

A VASKERETES MÉRŐSZALAGTÓL A GPS-IG

Beszélgetés a „Kiemelkedő mérnöki munkáért díjjal” elismert Varga Lajossal

Gombás Mónika

Mint annyi kollégája, ő sem tudatosan választotta a mérnöki pályát. Aztán megszokta és megszerette, azóta is műveli, jó ideje már saját cégében. A földmérés terepi részét kedveli jobban, s ma már inkább csak a menedzseri munka jut osztályrészül, a mai napig szeret a szabad ég alatt jönni-menni – ha máshogy nem, két keréken.

Hogyan került a mérnöki pályára?

Diákként humán beállítottságú voltam, véletlenül keveredtem a szakmába. A bátyám Székesfehérváron tanult rádió- és tv műszerésznek, a gyakorlati időben pedig egy munkapad mellett kellett dolgoznia, amit borzasztóan utált. Láttam, hogy piros-fehér lécekkel mászkálnak gyerekek félmeztelenül, vigyorogva, és arra gondolt, milyen jó lett volna, ha ő is ezt választja. Fehérváron volt a földmérési főiskola és egy útépítési technikum – a diákok nyilván gyakorlaton voltak odakint, és a bátyám ezt irigyelte. Amikor pályaválasztás előtt álltam, azt mondta, szó se lehet róla, hogy gimnáziumba jelentkezsek. A bátyám szava meghatározó volt a családban, a szüleim ebben is rá hallgattak. Itt volt Szombathelyen az Entzbruder Dezső Szakképző Iskolában a földmérő képzés, így oda mentem. Nehezen szoktam meg, de végül megszerettem. Utána jött a főiskola, és végül maradtam a szakmában.

Mit lehet a földmérésben szeretni?

Legfontosabb, hogy nem asztalhoz kötött munka, kint lehet az ember. Régebben sokat dolgoztam klasszikus adatgyűjtésen, felmérésen, amikor áprilistól szeptemberig kint voltunk, télen pedig feldolgoztuk azt, amit mérőszalagos, prizmás módszerrel mértünk. Végigjártam a számlátrát, voltam beosztott, brigádtag, brigádvezető. Dolgoztam földhivatalnál is, megismertem a szakma jogi oldalait, és egy percre sem bántam meg, hogy kipróbáltam. Alapítottam egy bt.-t, amit a mai

napig vezetek. Nem dúlnak bennem nagy érzések a szakma iránt, csinálom, érdekel, az újdonságokra kíváncsi vagyok, és ott vannak a fiatalok, akiket segíteni kell.

Milyen nagyobb munkákban vett részt?

Annak idején a pécsi geodéziánál kezdtem, ösztöndíjasa voltam a cégnek. A Kis-Balatonon dolgoztunk éveken keresztül. Volt két táskás, egy szennyes és egy tiszta, hétfőn elmentünk, szombaton hazajöttünk, kint aludtunk. Szombathelyen akkor épült a Stromfeld-lakótelep, brigádvezetőként én csináltam a kitűzéseket. Zöldmezős beruházás volt, a lakások értékesítéséig benne voltunk. A földhivatalos érában a kárpótlás időszaka volt a legnagyobb munka, amelyben aktívan részt vettem. Rengeteg földmérési feladat adódott. Ezzel párhuzamosan ment a részarány, a tsz-ekbe „bevitt” földtulajdonok visszajuttatása. A közelmúltban nem volt a megyében olyan nagy beruházás, amelyben ne vettünk volna részt: M86-os főút építése, lukácsházi tározó kisajátítása, aztán építése, sportcsarnok-átalakítás, Sopron-Szentgotthárd vasútvonal villamosítása, megyén kívül a Boba-Ukk vonal korszerűsítése, autópályák kivitelezési munkái (M7, M70). Emellett megmaradtak a

lakossági szolgáltatások is: telkek kimérése, megosztása, hálalapok kitűzése, az elkészült épület bemérése... Jelenleg az osztatlan közös tulajdon megszüntetésén dolgozunk, aminek finanszírozását az állam magára vállalta. Folymatban vannak a dozmati árvízi tározó területszerzésének földmérési munkái is.

Volt ezek közül kedvenc?

Egyértelműen az autópályák. Az építés minden fázisában kellett kontrollméréseket végezni, mozgásvizsgálatokat végrehajtani. Az egész csapatot lefoglalta, benne volt a hídépítés, vízépités, pályaépítés a különböző rétegvastagságok ellenőrzése, mértük a kitermelt anyag mennyiségét. Érdekes volt.

Mennyit fejlődött a szakma a kezdetektől mostanáig, és hogyan sikerült ezt lekövetni?

Én még vaskeretes mérőszalaggal kezdtem. Gyorsan rozsdásodott, esténként át kellett törölni, beolajozni. Most meg GPS-sel mérünk, az autópálya-építések valamennyi kitűzését be lehet tárolni, egyetlen kattintás elvégezni a feladatokat. Ég és föld a jelenlegi és a régi technika. Mint az autóknál: a Trabanttól eljutottunk a Porschéig. Akkoriban el sem tudtuk képzelni, hogy ilyen valaha lesz. Úgy gondo-

Rába-völgy, kereszttszelvényezés – 2010.

Varga Lajos

Sopron-Szombathely: vasútvonal-korszerűsítés – 2010.

lom, nagy változás előtt áll a szakma. Igazán nagy tudású, széles látókörű mérnökökre nem lesz igény. Egy jó képességű technikussal és egy GPS-sel mindent meg lehet oldani.

Milyen alapelvek mentén végezte, végzi a munkáját?

Maximálisan kiszolgálni a megrendelőt, betartva a szakma szabályait. Amikor a céget megalapítottuk, a szlogenünk az volt: Az ötlettől a megvalósításig. Főleg a lakossági megrendelőket kell terelgetni, segíteni, mi, mi után következik, mit kell figyelembe venni, mik a lehetőségek. Ez a mai napig fontos.

Hogyan fogadta a „Kiemelkedő mérnöki munkáért díjat”?

Szeretném hinni, hogy nem a koromnak szól! Természetesen örültem, nem számítottam rá. Szerintem vannak kollégák, akik jobban megérdemelték volna. Először meg is kérdeztem, hogy komolyan gondolják-e, de persze jóleső érzéssel vettem át.

Hogyan kapcsolódik ki?

Nem sok szabadidő adódik. Van egy baráti társaság, akikkel biciklizni járunk: Balaton, Kis-Balaton minden évben, jártunk a Mura-völgyében, Őrségben, a Fertő tó körül. Most Franciaországba készülünk. Két főiskolai barátommal tartjuk a kapcsolatot, egy-egy hetet, pár napot eltöltünk egymásnál Baranyában, Fehér megyében, Vasban. A gyerekeink is jóban vannak. Egy fiam és egy lányom van. A lehetőségük megvolt, de nem akarták folytatni a földmérést, én meg nem erőltettem. Gépészek lettek.

Folytatás?

Ott a cégem, tizenketten vagyunk, feladat van bőven. A munka nagy része számomra már nem kimondottan szakmai, inkább a menedzselés: munkák szerzése, kapcsolattartás, egyeztetések. Öt évem van még a nyugdíjig.

M7-es autópálya: CKT-minősítés – 2008.

Csörötnek, malomcsatorna keresztmetszélyezés – 2005.

VIZES KETTŐS

Nádor István

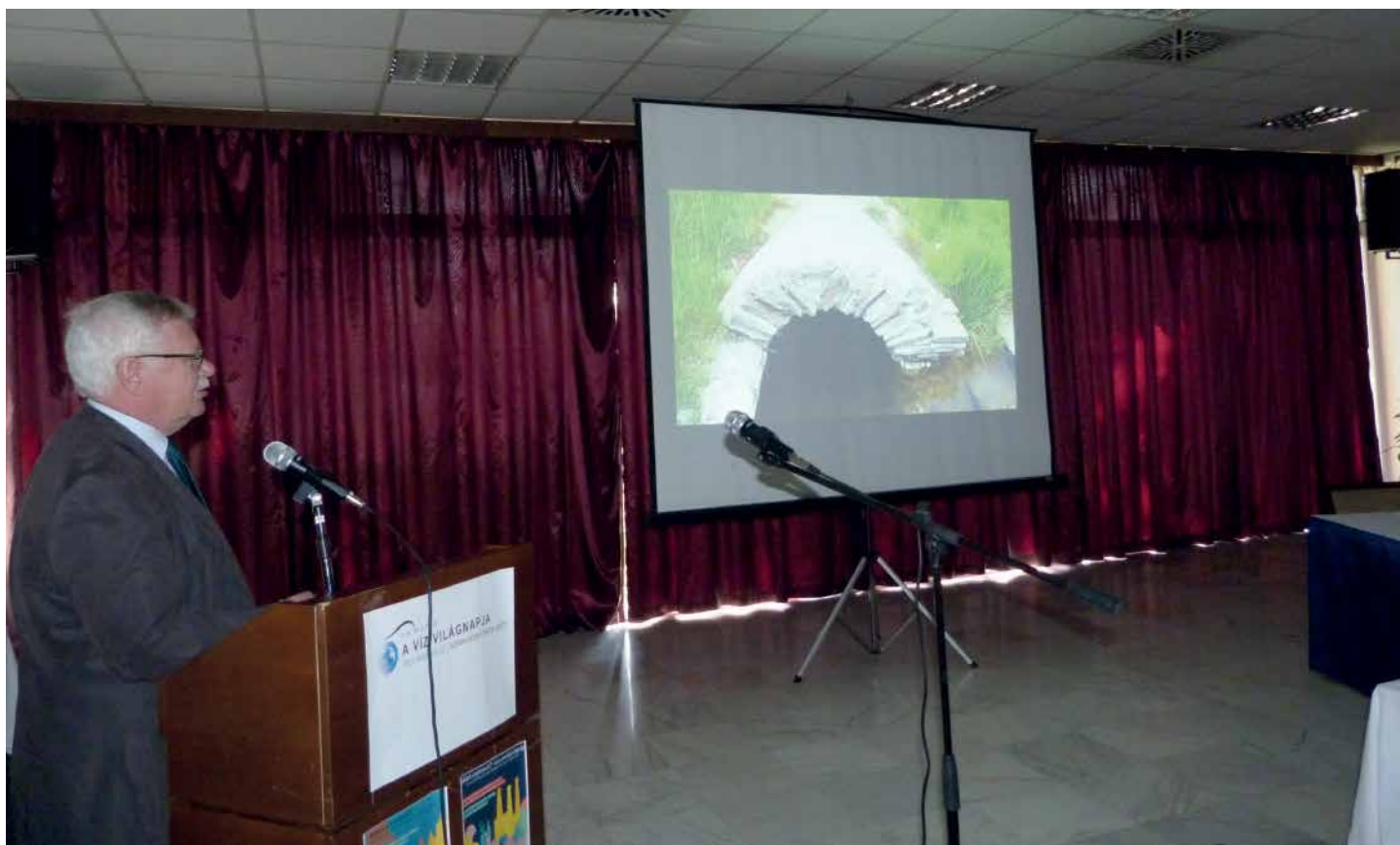
a Vas Megyei Mérnöki Kamara elnöke

Március 21-én szakmai konferenciával egybekötött kettős ünnepet tartottak Nyugat-Dunántúli vízgazdálkodásának szereplői és vendégei a Claudius Hotelben. Egyrészt a március 22-re datált víz világnapját köszöntötték, másrészt a vizes szakembereket, jelentős részben vízépítő mérnököket, tömörítő szakmai civil szervezet, a Magyar Hidrológiai Társaság alapításának 100. évfordulóját ünnepelték. Egyik fontosabb, mint a másik. A világnap az éltető víz, a centenárium pedig a szakmaiság nélkülözhetetlenségére világít rá. Mindkettőre van ok bőven...

Az idei világnap jelmondatául az ENSZ ezt fogalmazta meg: „Szennyvíz? Tiszta vizet!” A szlogen nem túl izgalmas, a víz helyzete annál inkább. A globális felmelegedés napi beszédtema, de vajon azt is tudjuk, hogy ennek hatásai nyolcvan százalékban a vízen keresztül érnek el bennünket? Földünk szerencsétlenebb területein a vízhiány részben a természeti elem szűkös mennyiségének, másrészt a népesség jelentős növekedésének „köszönhető”. A kettő együtt sokszor és sok helyen az emberhez méltó életfeltételek hiányát, a közegészségügy katasztrofális állapotát, a járványveszélyt jelenti. (Mi szerencsésebbek vagyunk itt a Kárpát-medencében, de a mi vízforrásaink sem kimeríthetetlenek!) A szakmai konferencián a világnapi jelmondat jegyében a víziközművek múltját, jelenét, jövőjét tekintették át a szakma képviselői. Itt Vas megyében nekünk is jutott egy római kori vízellátási emlék, a Bozsok/Rohonc és Savaria közti aqua-

duct, ami Bucsú határában ma is látható. Ez még inkább ok arra, hogy ide idézzem Sextus Julius Frontinusnak, Róma vízügyi biztosának (curator aquarum) Traianus korában megfogalmazott szavait: „A vizeknek ilyen, és sokaknak hasznos építményével összehasonlíthatom-e a haszontalan piramisokat, vagy a görögöknek bár nagyhírű, de értéktelen műveit?” Persze tudjuk, ez az összehasonlítás morálisan értelmetlen, nem kevés benne a szakmai és római elfogultság, de mégis... Mert az azért mindenképpen igaz, a mindenkor emberi társadalmak fejlettségét, szervezettségét, népéről való gondoskodását (közegészségügy) víziközművei jól mutatták.

A konferencián elhangzott előadásokból egyértelmű: Nyugat-Dunántúlon az egészséges ivóvíz minden lakásba eljut, az ellátás biztonságos, a minőség kiváló, mindenben megfelel az európai szabványoknak. A szennyvízhelyzet koránt-

Nyugat-Dunántúlon az egészséges ivóvíz minden lakásba eljut

Nem csak a világnapon téma a víz

sem ilyen rózsás. Térségünk lakosságának közel negyede még olyan településen él, ahol nincs közcsonna, nincs szennyvízelvezetés és tisztítás. Sajnos! Így aztán ott nehéz a népességet megtartani, munkahelyet teremteni.

A Magyar Hidrológiai Társaság (MHT) szakmai jelentősége vitathatatlan. Tevékenységének

színvonalát az is bizonyítja, milyen mérnök óriások voltak az egyesület elnökei: Bogdánfy Ödön, Vitális Sándor, Mosonyi Emil, és még sorolhatnám. A magyar vízgazdálkodás sokat köszönhet a társaságnak, és tagjainak. Így van ez a mi régióinkban is, hiszen 1958-ban az országban hatodikként 53 vízügyi szakember Szombathelyen

megalakította a MHT Nyugat-dunántúli Területi Szervezetét, melynek ma 117 tagja van. Sok fejlesztés átgondoltságát, megalapozottságát a társaság tagjai biztosították. Erre bizony ma is szükség van, lenne...

Jó egészséget kedves Víz! További jó munkát Magyar Hidrológiai Társaság!

Kettős ünnep: világnap és jubileum

„ÉLŐ ANYAGGAL DOLGOZNI NAGY KIHÍVÁS”

Intuíció, hangulatok és kreativitás – portré Szily Adriennről

Gombás Mónika

Le sem tagadhatná, hogy köze van a növényekhez: email címében a komló latin neve szerepel. A felvételi tantárgyak alapján döntötte el, milyen szakot választ, és hasonló véletlenek terelték őt a továbbiakban is. Egyetemi óraadói státusz, francia ösztöndíj, házasság, költözés Baranyából Szombathelyre – utólag mindenben felfedezhető az ok-okozati összefüggés. Szily Adrienn az építészmérnökség egy nőies válfaját, a táj- és kertépítő mérnöki szakmát műveli, szívvel-lélekkel.

Miért épp a táj- és kertépítészet mellett döntött?

A gimnáziumban biológia és kémia fakultációra jártam, de nem állt tőlem távol a matematika sem, és szerettem rajzolni is. Amikor böngésztem a felvételi tájékoztatót, rátaláltam a kertészeti egyetemre a táj- és kertépítő mérnöki szakra, ahol ezek voltak a felvételi tár-

gyak. Megtetszett, és szerencsém is volt, mert bejutottam elsőre. Most már látom, hogy jó választás volt. A 90-es évek elején végzett korosztálynak nehézsége volt, hogy a nagy tervezőintézetek akkoriban hullottak szét. Ki-kerültünk friss diplomával, és nem tudtunk elhelyezkedni, hiszen csak kevés magán tervezőiroda létezett. Ami tapasztalatot szereztünk, azt mind magunknak köszönhetjük. A keszthelyi agráregyetem vízgazdálkodási tanszékére kerültem mint tanszéki mérnök. Két évet töltöttem itt, kutatásokban vettem részt és óraadó voltam. Kevés keresettel ugyan, de legalább szakmai munkát tudtam végezni. Itt találtam rá egy francia kormányösztöndíjra, felvételt nyertem egy párizsi egyetemre posztgraduális képzésre, ami lényegében a doktori képzés előszobája. Egyéves ösztöndíj volt, tanulhattam, világot láthattam. Ennek a képzésnek a tájfilozófia volt az erőssége. Miután hazajöttem, Pécsre, a Dél-dunántúli Természetvédelmi Igazgatósághoz hívtak tájvédelmi ügyintézőnek. Érdekes munka volt, a természet- és tájvédelem sarkalatos kérdéseivel foglalkoztunk. Akkor az egyik fő hatósági feladatunk a bánya utótájának rekultivációjához kapcsolódott: hogyan hasznosítsuk a terü-

leteket, miként szüntessük meg a bányászat kapcsán keletkezett sebeket.

Hogyan került Szombathelyre?

Baranyai vagyok, a férjemmel a keszthelyi egyetemen ismerkedtünk meg. Ő Pécsen friss diplomával nem kapott munkát, megpályázott egy falugazdász állást Vas megyében, és megnyerte. Másfél éve dolgoztam a természetvédelmi igazgatóságnál, amikor úgy döntöttünk, hogy Szombathelyre költözünk. Jókor jött ez a lehetőség, mert már szívesen alkottam, terveztem volna, elég volt a hatósági munkából. A helyzet pikantériája, hogy az első munkáim során visszadolgoztam Baranyába, az általunk korábban előírt szakhatósági előírások tervbeli megvalósításában tevékenykedtem. Amikor véget ért a bánya utótájának illetve az ormánsági szemétteltelepek rekultivációinak tervezése, akkor kezdtek keresni Vas megyében is.

Milyen munkái voltak, vannak?

Két lábon állok: az egyik lábam a tájrendezés, amely nagyobb léptékű, átfogóbb, elméletibb tervezési folyamat, pl. A településrendezési tervekben a települések zöldfelületi rendszerével foglalkozunk a tájértékek felértékelésétől kezdve a jövőbeli közparkok

Répcementi tanösvény, Bük

Szily Adrienn

helyének megkereséséig; a másik lábam pedig a kertépítéset, amely kisebb léptékű, gyakorlatiasabb, kreatívabb tervezésről szól. A 2000-es évek elején sok rendezési terv készült, akkor ez volt a fő vonal, máskor közparkok vagy a családi házas megrendelők voltak többségben. Mindig az adott munka a kedvenc, mindenért tudok lelkesedni. Területbejárások során sokszor olyan értékekre bukkanunk, amelyek a helyieknek természetes, hogy ott van, nem is gondolják, hogy érték: például gólyafészekre, út menti feszületre, keresztutakra, egy-egy idős fára vagy egy szép panorámára, látványra.

Mi a szépsége ennek a munkának?

Egy virágágy tervezése is roppant kreatív munka, számtalan lehetőség rejlik benne. Mindig jönnek új fajták, rengeteg variáció létezik. Itt már a szubjektivitás is nagy szerepet játszik kinek mi tetszik. Meg lehet találni a szépséget, az alkotás örömeit abban is, mit mivel párosítunk. Egy megbízásra általában háromféle variációt viszek, de sokszor egy negyedik valósul meg. Hangulattól is függ, melyiket választják, de persze az anyagi kondíciók is meghatározóak. Élő anyaggal dolgozunk, ez a szakma a szépérzékre épül. A tervezés első szakasza jobb agyféltekés, hiszen gyakran a belső megérzések, intuíciókra kell hagyatkoznunk, sokszor a véletlenek hozzák a jó megoldást. A dokumentáció elkészítése viszont már racionalitáson alapuló, bal agyféltekés munka. Maximalista vagyok, mindig találok javítanivalót az adott terven, de a határidő nagy úr.

Sok év van még a tervezőmunkából, merre tovább?

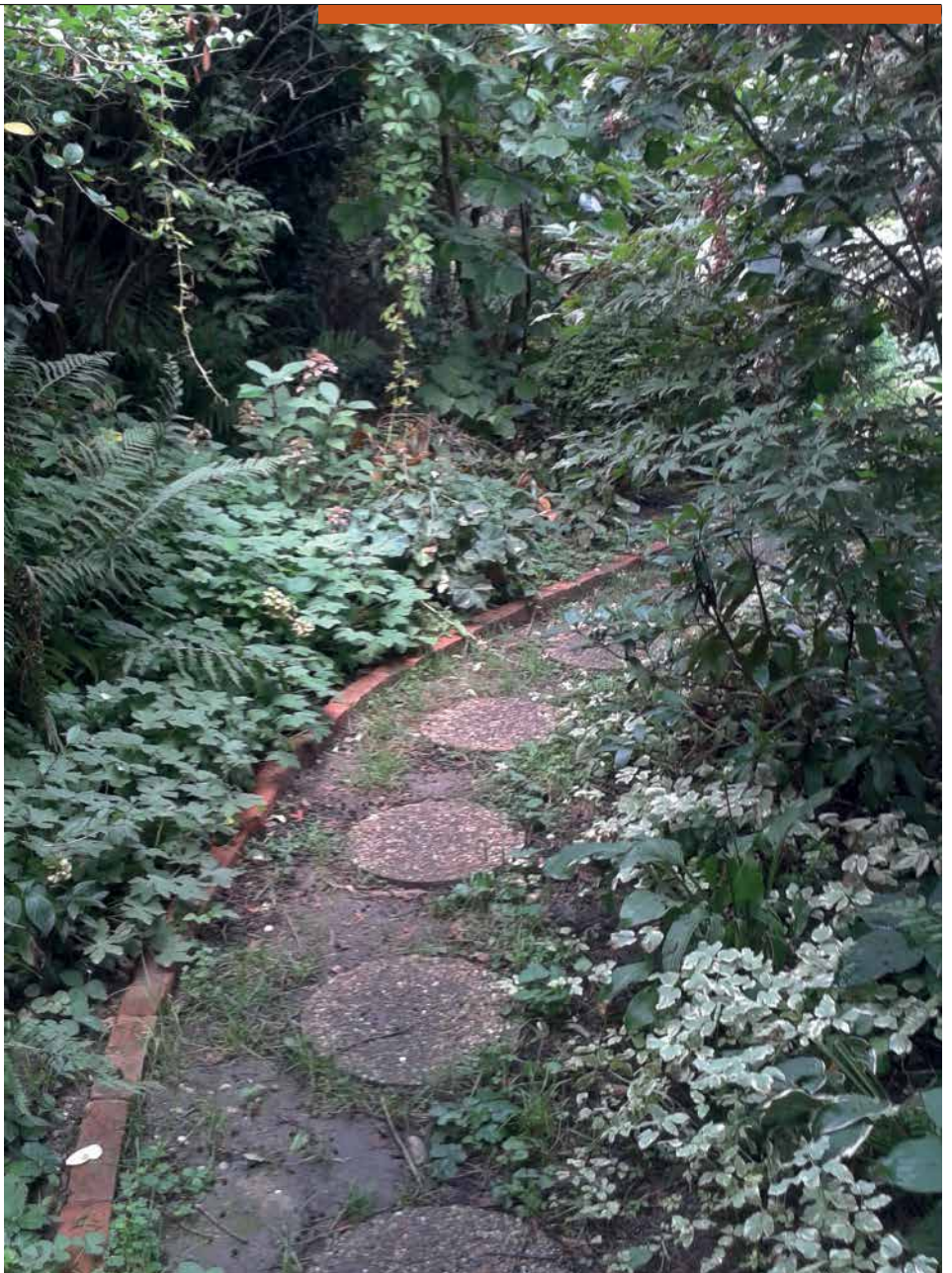
Elszakadtam egy kicsit a tudományos élettől, szívesen írnék, vagy belefognék valami tudományos kutatásba, ugyanakkor a doktori cím megszerzése nem vonz. Nyitott lennék újra külföld felé, szívesen részt vennék olyan projektben, ahol nemzetközi csapat van.

Milyen a kertépítész kertje?

Leginkább praktikusnak mondanám. Természetközeli állapot uralkodik benne, szinte önfenntartó. Olyan növényeim vannak, amelyek tolerálják a kevesebb törődést. Bennem van a gyűjtőhajlam, ha kiállításokon, kertészeti árudákban járok, mindig veszek magamnak is növényt, és valahová csak beszorítom. Amire tervezésnél odafigyelek, azt a saját kertemben nem mindig sikerül megvalósítani. Mondhatni kísérleti jellegű, feszegetem a határokat benne.

Mivel tölti a szabadidejét?

Állandó versenyfutásban vagyok az idővel. Már annak is örülök, ha este kézbe tudok venni egy könyvet, ha eljutunk a párommal moziba, színházba, esetleg az Őrségbe kirándulni. Van, hogy kertészkedem is, de akkor rászánom az időt, és igazán megadom a módját.

Saját kert

Családi ház kertje, Szombathely

„SAJÁTJAIMNAK ÉRZEM A HIDAKAT, AMELYEKKEK DOLGOZOM”

**A kutyakeneltől
a szakma csúcsáig
- beszélgetés Czap Attilával**

Gombás Mónika

*Eredendően vasutas akartam lenni,
mint édesapám, végül egészségügyi
okok miatt nem lehettem – kezdi a
beszélgetést Czap Attila, amikor pályája
kezdeteiről kérdezem.*

Mindig vonzott az építészet, így a Műszaki Egyetemre jelentkeztem. Akkor még nem tudtam, mit jelent majd az életemben a szerkezetépítés, de aztán megtaláltuk egymást. 1978-ban kezdtem az egyetemet, az első év kemény volt. Fertőrákosról kerültem fel, amely akkor egy csendes, békabrekegéses falu volt. Furcsa volt a nagyváros, de aztán összerázódtunk, a mai napig jó emlékeket őrzök az egyetemről. A dékáni hivatalban olvastam, hogy a szombathelyi Vasiterv statikusokat keres. Megpályáztam és felvettek, így kerültem ide. Előtte nem sokat jártam a városban – talán a Borostyánköi áruház kivételével, ahová magnószalagért jöttünk. Szép város

volt, élhető, sok zölddel, új lakótelepekkel, és a munkahely is tetszett. Nyolc évet lehúztam a Vasitervnél, jó szakasza volt az életemnek. Nagy munkáink voltak, használtak minket, mindenből jutott, amit csak el lehet képzelni. Az első munkám emlékezetes maradt: a sárvári rendőrkapitányság kutyakeneljét terveztem. Két munkahelyre jártam eddig fűtőrészeve, az egyik a Vasiterv volt. Jó társaság vett körül, az idősebbektől sokat lehetett tanulni. A privatizáció után megalapítottuk a Modulor Kft.-t. A 90-es években nagyon kevés munka volt, nem volt egyszerű csak tervezésből megélni. Építészeti jogosultsággal is rendelkezem, magántervezést folytattam: sok családi házam, egyéb épületem áll szanaszét a megyében, országban. Az újnak számító kft. cégformában nem egyformán értelmeztük a cég, a közös és a magántulajdont, így aztán szétváltunk, váltottam, kivitelezők lettünk a Work-nél. Tíz évig csináltuk, de a sorozatos megbízói tisztességtelenségek miatt abbahagytuk. Leckének jó volt, ebből is sokat tanultam. Adódott egy másfél éves kitérőm a Vas-Ép-Szernél, főmérnöknek vittek oda. Szinte az összes nagykövetségi

munkát ők végezték Párizstól kezdve mindenfelé. Közben tervezgettem a közútkezelőnek csarnokokat, sóraktárat, épületfelújításokat. Megkerestek, hogy hidász kellene, mert nyugdíjba készül a kolléga. A hidászat a szakma csúcsa, a szerkezetépítők álma. A megye összes állami tulajdonú közúti hídjával foglalkozni kellett. Amikor 2002-ben nekiindultam, a számuk 410-420 között alakult, mára 490-re bővült. Az M86-os is hozzám tartozik egészen Szilváskányig. 2013-ban elnyertem az „Év hidásza” elismerést. Ezt egy szakmai közösség javasolja, akik között nagyon nagy nevek vannak, szintén ezen kitüntetés birtokosaként. Számomra fontos ez a díj, hordom is a kitűzőjét a kabátom hajtókáján. Úgy érzem, hogy a hidak, amelyekkel dolgozom, az enyéme. Én vagyok értük a felelős. Végig kell járni őket, alábújni, vizsgálgatni, és ez soha véget nem érő folyamat. A legutóbbi, ami különösen fontos volt számomra, a rátóti vasúti híd, amely 1938-ban épült. Húsz tonnás teherbírással állta a 8-as főút őrült forgalmát. Harcolni kellett a pénzért, végül 2014-ben neki tudtunk látni a felújításának. Majdnem félmilliárd forintba került.

Egy lovarda Ausztriában

Kína, Jintang híd, a világ egyik leghosszabb tengeri hídján átadás előtt

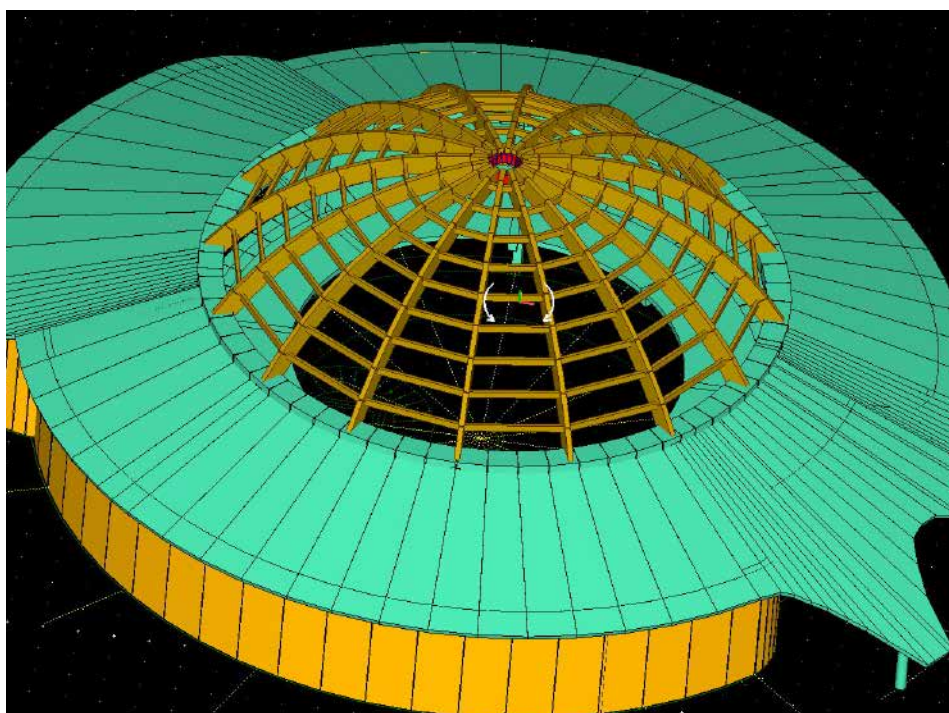

Hídépítés – 2015.

Ez egy drága szakma, óriási szakmai és kivitelezéssel szembeni szigorúság van benne, komoly követelményrendszernek kell megfelelni: ha azt mondja a „MÉRNÖK”, hogy itt valami nem jó, mert nem terv szerint készült, a kivitelező nem áll neki vitatkozni, hanem elbontja és újraépíti. Nem véletlen, hogy a hidakat száz évre építjük. Az M86-os út hídjai között is van egy-kettő, ami a szívem csücske, mert az első kapavágástól kezdve ott voltam, láttam, ismerem az összes gondját-baját. A váti elkerülőn van egy nagy csőhidam, ami nagyon érdekes szakmailag is. 8-9 méteres átmérőt kell elképzelni, vadátjárónak is készült. A következő évben mentem ellenőrizni, és meglepődve láttam a Mária-út tábláit. Rendszeresen jártak zarándokok a híd alatt, pedig a vadátjárónak épp az az értelme, hogy az ember nem használja, mert ott marad a szaga, így a

vadak távol maradnak hosszú ideig. Elkezdtem nyomozni, mi is ez, és szerencsére meg tudtuk beszélni, hogy áthelyezik a zarándokút átjáróját. A közút a másik munkahely, ahová füttyörészve megyek dolgozni. Sok a munka, mindenféle adódik, az ember nem tud belefáradni. Hidásznak lenni pedig nagyon szép dolog. Amikor szóba került a „Kiemelkedő mérnöki munkáért díj”, tiltakoztam, mert nem ezért csinálom. Az utóbbi időben növekszik a díj rangja, teljesíteni kell érte, nem csak a szakmában, azon kívül is. Én például fontosnak tartom a fiatal mérnökök segítségét, szakdolgozatoknál vállalom konzulensi szerepet. Megtisztelő számomra az elismerés. Ha marad időm, nagyon szeretek olvasni. Szinte mindenevő vagyok, sokszor visszaolvasok régi dolgokat is. Szeretek utazgatni, főleg országon belül, de külföldön is sok helyen jártam, hidász-

ként még Kínába is eljutottam. Szívesen horgászom, fényképezem, a ház körül tevékenykedem. A szakmám miatt sokat megyek erre-arra, az Őrségben már megismernek, rám köszönnek az emberek, mutatnak, mesélnek dolgokat. Szerencsés vagyok, mert a fiam is hidász, a GySEV-nél dolgozik. Ha így nézzük, hídgazdaként ketten lefedjük Nyugat-Magyarországot. A feleségemet a Vasitervnél ismertem meg, műszaki rajzoló volt, a lányom okleveles környezetmérnök lett. Ebben a szakmában a támogató családi háttér nagyon fontos, és ez nekem megvan. Magántervezőként is dolgozom, szinte ez a hobbim, sok szép dolgot tervezek most is. Nem csinálnék másképp semmit, visszagondolva az életemben egyik történés hozta magával a másikat. Jó pár évem van még a nyugdíjig, addig még elbóklásznék a hídjaim körül.

A kőszegi Bechtold István Természetvédelmi Látogatóközpont számítási modellje

Czap Attila

IFJ. VASS BÉLA ÉPÍTÉSZMÉRNÖK

1907-1987.

Balogh Péter

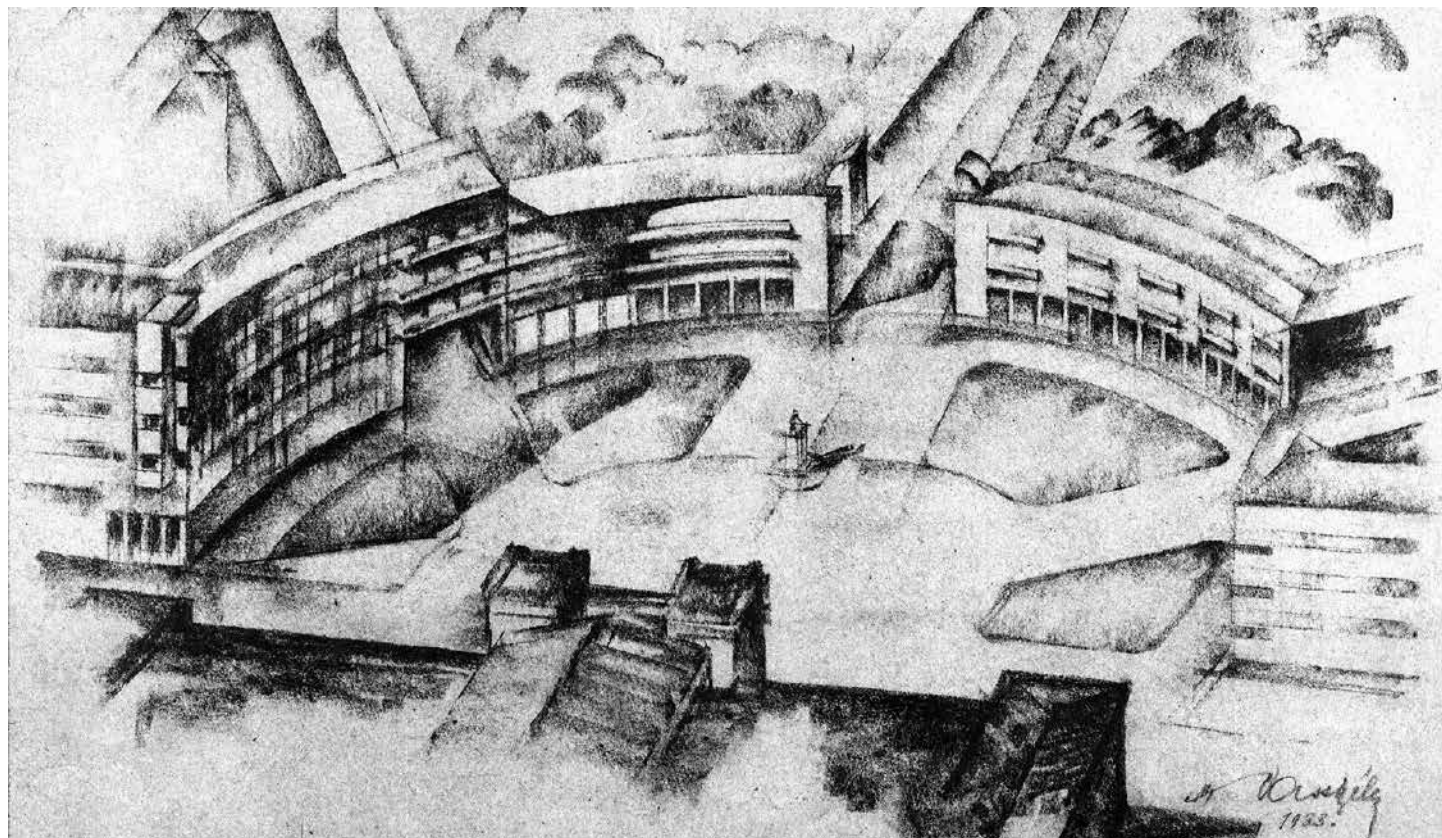
okl. építésszámőr

Szombathelyen a két világháború között működő építészek közül a legfiatalabb, s talán a legígéretesebb volt ifjú Vass Béla. Tehetségét minden bizonnyal édesapjától, id. Vass Bélától örökölte, aki a helyi premontrei gimnázium rajztanára volt, és mint festőművész is jelentős szerepet játszott a város művészeti életében.

Ifjú Vass Béla 1907-ben született Szombathelyen, és a premontrei gimnáziumban érettségizett 1925-ben. Építésszámőr oklevelét 1930-ban kapta meg a budapesti műegyetemen, s hazajött Szombathelyre. Abban az idő-

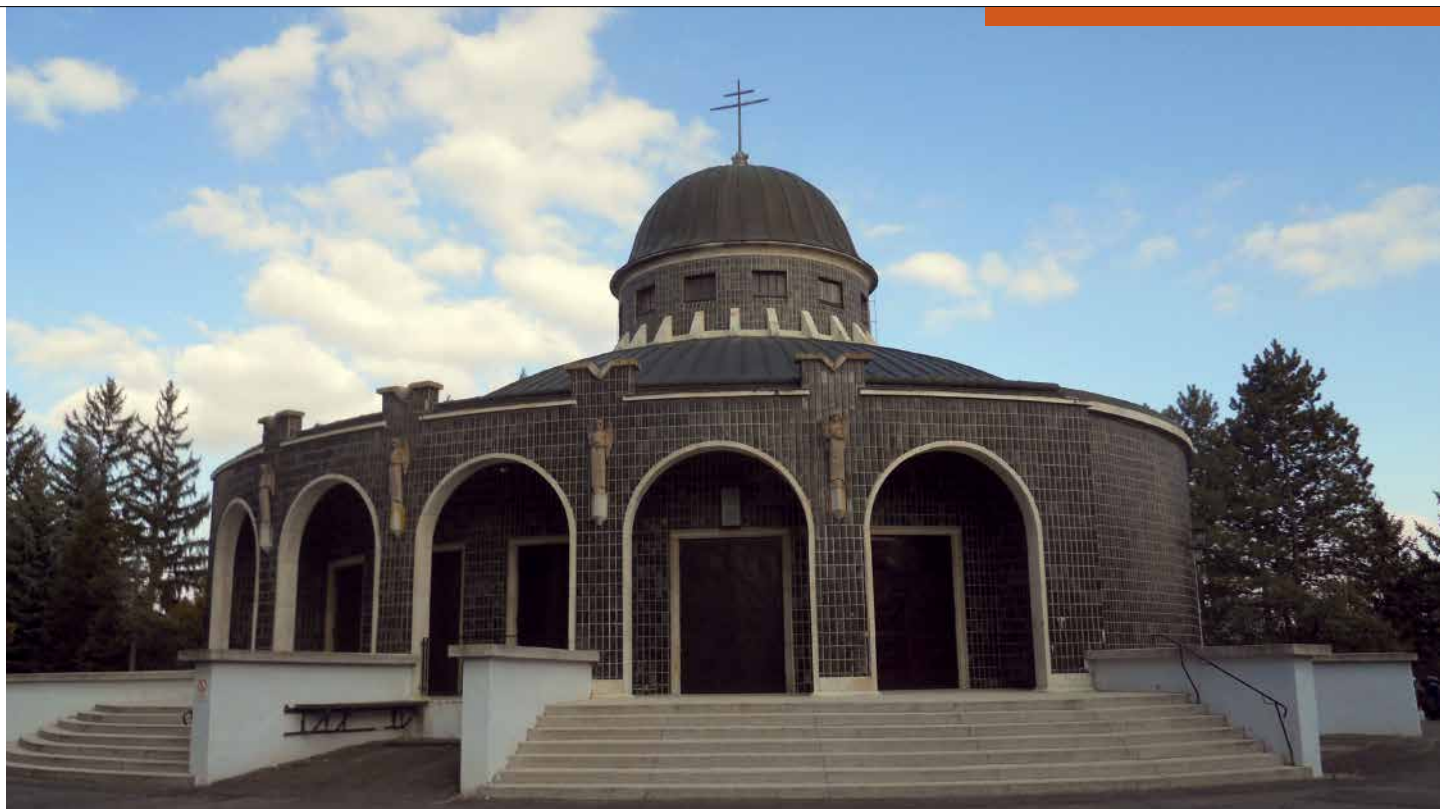
ben a világgazdasági válság minden területen éreztette hatását, amit Magyarországon még a trianoni trauma is tetézett. Ezek következményeképpen diplomásoknak roppant nehéz volt álláshoz jutni, sokszor legfeljebb szellemi szükségmunkásként tudtak elhelyezkedni. Vass Bélát is csak „szerződéses napidíjasként” lehetett alkalmazni a városi Mérnöki Hivatalban, amit akkor Niessner (Névény) Aladár vezetett. A gyakornoki állást is csupán 1934-ben kapta meg, mégis nagy lendülettel kezdett el dolgozni és kapcsolatokat keresni. Első jelentős munkája a „Városi Szeretetház” tervezése volt 1930-ban, amely a Városmajorban épült meg 1931-ben. Ez a bauhaus szellemében „art deco”-s elemekkel tervezett épület a maga korában itt újdonságként jelent meg, s nem véletlen, hogy a Tér és forma című szaklap 1933. februári száma is közölte. Sajnos ma már nincs meg, mert az 1960-as években leromlott ál-

lapota miatt lebontották. (Egykor a mai Jászai M. u. és Krúdy Gy. u. találkozásánál állt.) Fel-tűnést keltett, mikor a sajtó 1931. elején hírláda, hogy Tóth János és ifj. Vass Béla nyerték meg Debrecen város pályázatát, amelyet egy hősi emléksarnok építésére írtak ki, de végül is nem az ő tervüket valósították meg. Mivel nagyobb megbízása egyelőre nem akadt – mint általában a kezdő építészek –, lakóházak tervezésével foglalkozott. Ezek közt említésre méltó a Paragvári u. 53. számú ház, amelyet Biczy Elemér részére tervezett 1932-ben, igen érdekes alaprajzzal, „art deco”-s homlokzattal. Ez időtájt tervezte még a Hollán E. u. 23. szám alatti kétemeletes bérházat, amely egyszerű, de határozott vonalú homlokzatával tűnt ki a környezetéből. Mindkét épületet ismertette a Tér és forma. 1934-ben hosszas viták után elkészült az új városi strand a kórházzal átel-lenben.

Az Éhen-szobor elhelyezésére tett javaslat – 1934.

A Jákai úti temető ravatalozója – 1938.

A strand elrendezését (medencék, közművek, stb.) Névery Aladár, a főépületet (öltözők, gépház) Vass Béla tervezte a bauhaus felfogásnak megfelelően, sima homlokzatokkal, hasábszerű tömegalakítással. A város 1933-ban elhatározta, hogy szobrot emel Éhen Gyulának, s azt a róla elnevezett téren szeretné felállítani. A szobor formájára és elhelyezésére különböző elképzelések voltak. A szobor elkészítésére R. Rajki István kapott megbízást. Ennek ismeretében Vass Béla egy nagyvonalú

tervet nyújtott be a tér rendezésére, amelyben az Éhen szobor a Szelestey u. tengelyébe került volna az állomásépület főbejáratával szembe, körülötte a térfalat ívesen, emeletes házak képezték volna két sugár irányú út becsatlakozásával. Sajnos az elképzelése különböz, főleg anyagi okokból nem valósult meg, az 1935-ben leleplezett szobor a tér déli felére került.

Sokáig húzódott az új temető ügye a Jákai úton, mígnem 1937-ben a Hír című lapban

„Megépül az új, modern köztemető” címmel cikk jelent meg, s elindult a megvalósítás. Ide a ravatalozót Vass Béla tervezte meg 1938-ban. A kör alaprajzú épület neoklasszicista vonásokkal, árkádos megoldással épült meg, homlokzatára az anyagszobrokat R. Rajki István készítette.

Mivel Szombathely lakossága megnövekedett, szükségessé vált egy 2. polgári fiúiskola megépítése, amihez a városnak sikerült segílyt is szereznie. Az iskolát 1938-ban Vass

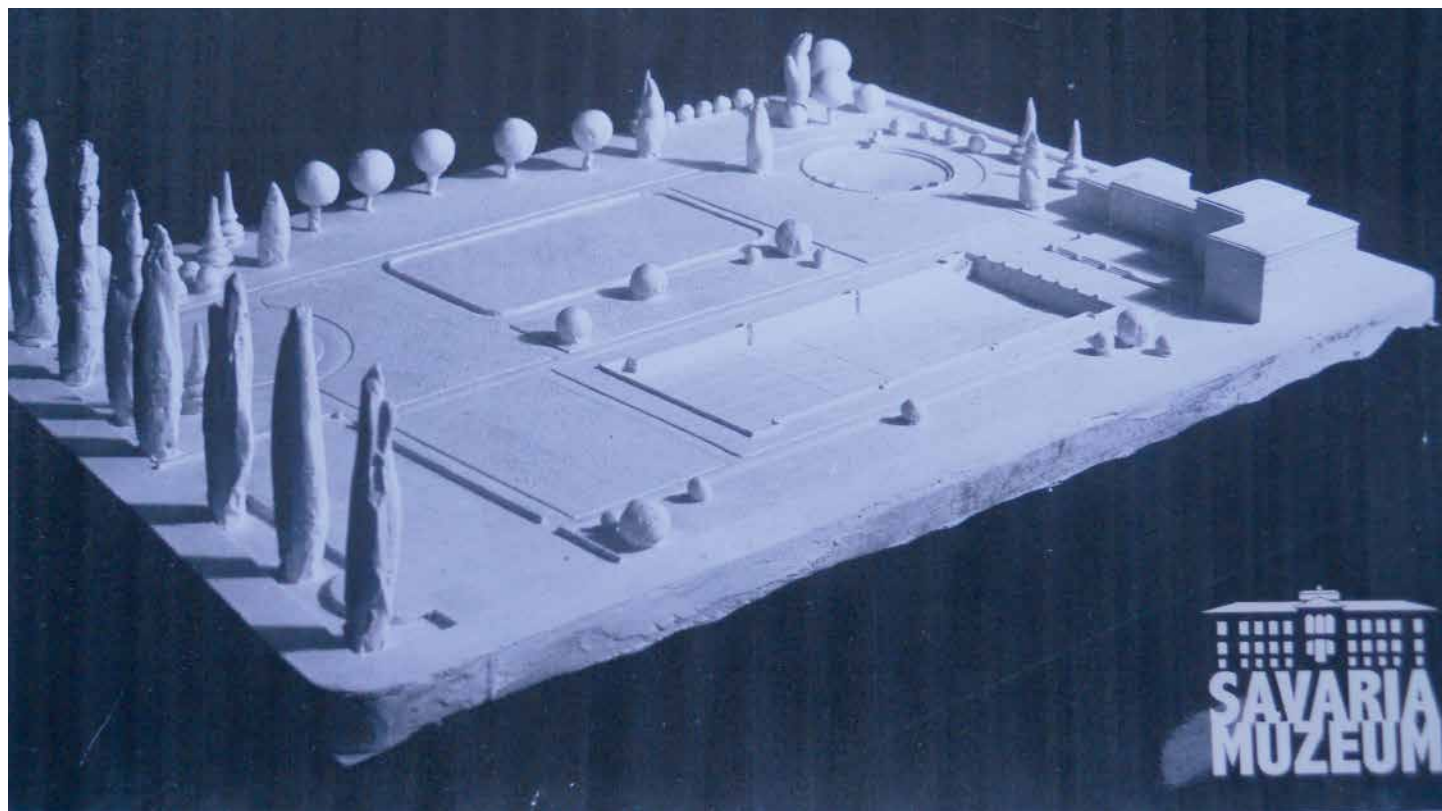

A 3-as számú Polgári Fiúiskola a Szent László király utcában – 1941.

A városi strand – 1934.

A városi strand makettje – 1934.

Béla tervezte a mai Szent László utcába a téli gazdasági iskola szomszédságába. Az L alaprajzú, kétemeletes, jó arányú, tornateremmel, szertárakkal ellátott intézmény ekkor mind megjelenésében, mind felszereltségében korszerűnek számított, amit a Magyar Építőművészet 1941/9. száma is ismertetett.

Vass Béla nem csak tervezett, hanem aktívan részt vett a város művészeti életében. Szoros kapcsolatot ápolt a Szent Márton Céh-hel, rendszeresen részt vett kiállításain, ahol el-

sősorban dekoratíván előadott terveivel hívta fel magára a figyelmet. Ő tervezte a Vasi Szemle, valamint az Irottó című folyóiratok címlapját, továbbá Zalai Tóth János: „Így épít a vasi nép” című könyvének borítóját. Vass Béla élete a háború közeledtével más irányt vett. Miután a Felvidék 1938-ban visszakerült az anyaországhoz, 1939. őszén kinevezték őt Kassára városi főmérnöknek. Ottani tevékenységéről nincsenek ismereteink. 1944-ben visszakerült Szombathelyre, ahol no-

vembertől polgármesteri megbízást kapott – vélhetően belekeveredett a politikába! 1945. tavaszán a családjával együtt nyugatra távozott. Először Németországban élt, majd 1948. után Argentínában telepedett le. Itteni életéről annyit tudunk, hogy Buenos Aires-ben a Közmunkaügyi Minisztériumban dolgozott, ahol részt vett egy kikötő tervezésében, s ő tervezte az ott élő magyarok közösségi házát. 1987-ben halt meg Argentínában. Épületei helyi védelemre érdemesek.

Biczó Elemér háza a Paragvári utca 53. szám alatt – 1932.

A Hollán Ernő utca 23. szám alatti Nagy-féle ház – 1932.

MÁR A TETŐSZERKEZET KÉSZÜL

A stadion tetőszerkezetének fedéséhez érkezett a Szombathelyi Sportkomplexum beruházása. Az ütemtervnek megfelelően halad az építkezés, amelynek újabb állomása a tetőszerkezet PTFE membránnal történő bevonása. Az üvegszövet fóliával a teljes nézőtér fedetté válik.

Az egyik legkorszerűbb, gazdaságos és hosszú élettartamú anyaggal vonják be a szombathelyiek számára épülő sportkomplexum futballpályáját. Az üvegfólia négyzetméter súlya jelentősen kevesebb, mint bármely más tetőfedésre alkalmas anyagé, ugyanakkor a szakítószilárdsága és ütésállósága nagyobb. A membrán esőben nem kopog, akusztikai szigetelése is biztosított valamint a hó és a szél terhelésének is ellenáll. A PTFE membrán fólia felszerelése után tojáshegyszínű, ezt követően kb. egy hónap alatt UV hatására válik fehérre. Ilyen anyaggal fedték le például a Berlini Olimpiai Stadion tetőszerkezetét, de ezt használták Debrecenben a Nagyerdei Stadion fedőszerkezetének kialakításánál is. A kivitelező a teljes stadion lefedésével július elejére elkészül. (Forrás: Haladás Sportkomplexum Fejlesztő Nkft.)

A Haladás Sportkomplexum

50 ÉVES A VAS MEGYEI KÖZÚTKEZELŐ KHT.

1967. január 1-jén egy miniszteri rendelet nyomán alakult meg a Szombathelyi Közüti Igazgatóság

A Közlekedéstudományi Egyesület és a Vas Megyei Mérnöki Kamara közlekedési szakcsoportjának közös kezdeményezésére a Magyar Közút Vas Megyei Igazgatósága megemlékezést tartott a Szombathelyi Közüti Igazgatóság 50 évvel ezelőtti megalapításáról. Horváth László területi igazgató vetített képes előadásában felvázolta az eltelt 50 év jelentősebb mérföldköveit. Kitért a vasi úthálózat két legfontosabb Vas megyei beruházására: a szombathelyi elkerülő út és az M86-os autótút elkészültére. Az utóbbiról elmondta: kilenc Vas megyei település számára jelenti a normális, egészséges életet, a lakosságnak a

gyors, biztonságos közlekedést, a megyének pedig kapcsolódást az ország gyorsforgalmi hálózatához, amelynek eddigi hiánya gazdasági versenyhátrányt jelentett. A program zárásaként a felújított létesítménnyel ismerkedtek a meghívottak.

VASI VÍZMÉRNÖKÖK SIKEREI

A Magyar Mérnöki Kamara Angyal utcai székhelyén március 24-én tartotta tisztújító taggyűlését a vízgazdálkodási és vízépítési tagozat. Megyei vízmérnök társaink munkájának jelentős elismerését jelenti, hogy hárman is bekerültek az irányító testületekbe. A közel 150 főt számláló taggyűlés a tagozati elnökség tagjának választotta Déri Lajost, a VMMK alelnökét, Szimandl Dezsőt, a megyei vizes szakcsoport vezetőjét, Kapolcsi Imre a Szakértői Testület tagja lett.

A Belügyminisztérium víz világnapi ünnepségén adták át a Lampl Hugó Emlékplakettet. Az elismerés tervezési, kivitelezési, technológiai, tájéztetikai és környezetvédelmi szempontból kimagasló, gazdaságosan megvalósított, és gazdaságosan üzemeltethető vízellátási-műnyek tervezéséért ítéli oda a minisztérium.

A híres vízépítő mérnökről elnevezett, a vízépítés Ybl-díjaként is emlegetett elismerést minden évben egy vízügyi létesítmény és annak tervezője kaphatja meg.

Déri Lajos

A szakmai zsűri ebben az évben a Déri Lajosnak ítélte meg a rangos elismerést: az ő irányításával, a SOLVEX Kft. mérnökirodában készült „Mosoni-Duna és Lajta folyó térségi vízgazdálkodási rehabilitációja” terv lett a legjobb. A Lampl Hugó Emlékplakett adományozását igazoló emléktábla Győrben, a Rába partján kerül elhelyezésre.

A Vas vármegye mérnöki nagyjai című könyv

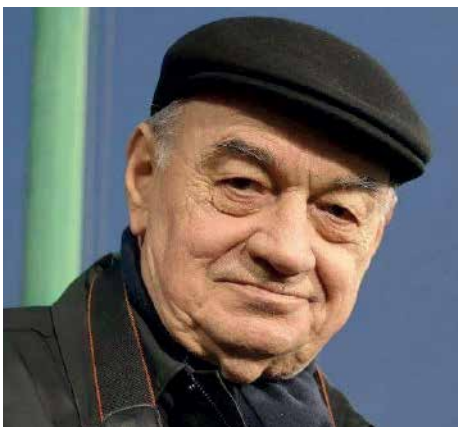
HOLLÁN ERNŐ MEGÉRKEZETT: A KÖNYVSOROZAT ELSŐ KÖTETE RÓLA SZÓL

A Szülőföld Könyvkiadó gondozásában jelent meg a Vas vármegye mérnöki nagyjai című sorozat első kötete, amely Hollán Ernő életét mutatja be. Szombathely szülötte a bécsi hadmérnöki akadémián 1839-ben szerzte meg hadmérnöki címét. Az 1848/49-es szabadságharc és forradalom egyik kiemelkedő katonai vezetője volt, a kiegyezés után közlekedési, az Andrássy-kormányban pedig honvédelmi államtitkárként ténykedett. Kiemelkedő szerepet vitt a magyar vasúthálózat kialakításában. Hollán Ernő, a magyar mérnöktársadalom számára maradandót alkotva, 1866-67-ben kezdeményezte a Magyar Mérnök és Építész Egylet megalapítását, amelynek aztán első, alapító elnöke is lett. Csaknem 19 éven át állt a szervezet élén.

A róla megjelent, legújabb könyv olvasmányos stílusban, de tények alapján készült, kerüli a feltevéseket, szorítkozik a korabeli írott és nyomtatott dokumentumokra. Az kiadvány egyben a korszak lenyomatát is adja: számos, akkori sajtótermék tudósításának szövegrészlete repíti vissza a múltba az olvasót. A sorozatban évente két kötet jelenik meg, ősszel az Almásy Lászlóról szóló példány lát napvilágot.

IN MEMORIAM

Németh György
okl. építészmérnök
(1939-2017.)

Január elején megbeszéltem telefon-visszahívást vártam Gyurkától, s érkezett helyette a szörnyűség, a halálhír, ami döbbenet, és mély szomorúság azóta is.

1958-ban együtt kezdtünk az egyetemen, az építészmérnöki karon az évfolyam 5-ös tantervében. Friss diplomával, 1964-ben jött Csepelről kis családjával Szombathelyre.

Megjárta a Vas megyei építőipar valamennyi ágát; dolgozott hatósági, beruházói, tervezői, kivitelezői munkahelyeken, többnyire, mint vezető, főmérnöki munkakörökben. Szakmai berkekben ismert volt, hogy következetes, céltudatos, lelkiismeretes, progresszív szemléletű vezető, aki többször szakmai, szervezeti újításokat is megvalósított cégéinél.

1990-ben alapította vállalkozását Némir Bt. néven. Építéstervezéssel, és e téren döntően, kedvelt szakterületével, településtervezéssel foglalkozott. 2011-ig végezte a Vas megyei városok és falvak településtervezési feladatait, ezek közül legjelentősebb Szombathely módosított városrendezési terve volt 2006-ban. Nagyon szerette az építészmérnök szakmáját, a családját, három lányát, feleségét és a sportot. Utóbbi közül szenvedélyesen a focit. Űzte ezt aktív játékosként, s mint szurkoló egész életében.

Most búcsúzunk! Lelke távolra ment, de emléke közöttünk marad; 40-50 évnnyi munkáját őrzik Vas megye városai, falvai.

Kollégáid nevében is: Zsiros Imre

SZAKMAI KÉPZÉS

A KTE Közlekedéstudományi Egyesület Vas Megyei Területi Szervezete a Vas Megyei Mérnöki Kamara megbízásából szakmai továbbképzést szervez április 26-án 14 és 19 óra között Bükfürdőn a Greenfield Hotelben a közlekedési szakterületen tervező, szakértő, műszaki ellenőr és felelős műszaki vezető jogosultsággal rendelkezők részére.

A Magyar Mérnöki Kamara decemberi küldöttgyűlésének határozata szerint 2017-ben már a felelős műszaki vezetőknek, műszaki ellenőröknek is részt kell venni szakmai továbbképzésen jogosultságuk megtartása érdekében. Jelentkezési határidő április 24. Bővebb információ a Vas Megyei Mérnöki Kamara oldalán olvasható!

VASI MÉRNÖKBÁL 2.0

Gombás Mónika

Második alkalommal rendezett bált a Vas Megyei Mérnöki Kamara. A jeles eseménynek a Weöres Sándor Színház Krúdy Klubja adott otthont 2017-ben is.

A pezsgős vendégfogadás után a Lorigo TSE négy táncosa hangolta forró tangóval a mérnököközséget.

A köszöntők és a kamarai kitüntetések átadása után Peltzer Géza tangóharmonikával kísérte a vacsorát, majd Kálmánchelyi Zoltán és Vass Szilárd színművészek mérnökimitátorként

stand up-előadásukkal szórakoztatták a mintegy százfős vendégsereget. Perlaki Nóra és Kálmánchelyi Zoltán, a két házigazda sorsolta ki a tombolát az éjféli étkezés előtt – értékes díjak találtak gazdára.

A Galaxy Tánczenekar játszott az aulában bál muzsikát, a mulatság hajnali 4 körül ért véget.

TÉR ■ a Vas Megyei Építész Kamara és a Vas Megyei Mérnöki Kamara közös lapja ■ Alapította: a Vas Megyei Építész Kamara ■ Alapítás éve: 2004 ■ Megjelenés: kéthavonta 300 példányban
Az újságban megjelenő adatok valóságtartalmáért a kiadó nem vállal felelősséget. ■ Főszerkesztő: Gombás Mónika ■ a szerkesztőbizottság elnöke: Vincze Csaba, társelnöke: Tóthné Temesi Kinga
a szerkesztőbizottság tagjai: Ábrahám Ferenc, Balogh Péter, Czeiner Gábor, Horváth Gyula Vladimir, Kiss Albert, Lakosi Ilona, Nádor István, dr. Németh István, Takács András ■ Arculattervezés: Yellow Design ■ Tördelés, nyomdai előkészítés: Dpix Kft. ■ Nyomdai munka: Yeloprint Kft. 9700 Szombathely, Géfin Gyula utca 11-13. ■ Ügyvezető igazgató: Dávid Péter ■ Terjesztés: Vas Megyei Építész Kamara, Vas Megyei Mérnöki Kamara ■ Hirdetésfelvétel: Vas Megyei Építész Kamara, 9700 Szombathely, Thökölly Imre utca 14. tel: +36 94 312-461, mobil: +36 30 3014 149 info@vmek.hu, Vas Megyei Mérnöki Kamara, 9700 Szombathely, 11-es Huszár út 40. tel: +36 94 342-120 info@vasimmk.hu ■ Kiadja: Vas Megyei Építész Kamara, Vas Megyei Mérnöki Kamara ■ Felelős kiadó: Ábrahám Ferenc, a Vas Megyei Építész Kamara elnöke ■ ISSN: 2064-9215 ■ Címlapon: Virágágy Bükön – Szily Adrien munkája ■ Hátsó borítón: Készül a Haladás Sportkomplexum (Fotó: Garai Antal)

